

Obsluha motorové pily (kód: 41-079-E)

Autorizující orgán:	Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů:	Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání:	Lesní dělník
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	2

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Používání osobních ochranných pracovních pomůcek a dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s motorovou pilou	2
Seřizování, ošetřování a údržba motorové pily	2
Příčné přeřezávání motorovou pilou	2
Výřez nežádoucích dřevin a křovin motorovou pilou	2
Těžba dříví motorovou pilou do průměru 15 cm na pařezu	2
Vyhotovování výkazů o práci s motorovou pilou a měření dříví	2

Platnost standardu

Standard je platný od: 14.10.2015 do: 19.08.2020

Kritéria a způsoby hodnocení

Používání osobních ochranných pracovních pomůcek a dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s motorovou pilou

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat význam a vybrat osobní ochranné pracovní pomůcky (OOPP) pro práci s motorovou pilou a popsat podmínky způsobilosti osoby pro obsluhu motorové pily	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Ukázat bezpečnostní prvky motorové pily a popsat jejich funkci	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Uvést zásady manipulace s pohonnými hmotami z pohledu BOZP, požární ochrany a ochrany životního prostředí	Ústní ověření
d) Popsat zásady BOZP při přepravě motorové pily, předvést její správné držení, bezpečný postoj při práci a pohyb na pracovišti	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Popsat zásady BOZP při příčném přeřezávání, stanovit na konkrétním pracovišti bezpečnostní rizika a způsob jejich eliminace	Ústní ověření
f) Popsat zásady BOZP při kácení stromů do průměru 15 cm na pařezu, stanovit na konkrétním pracovišti bezpečnostní rizika a způsob jejich eliminace	Ústní ověření
g) Vyjmenovat základní zakázané úkony a činnosti při práci s motorovou pilou	Ústní ověření
h) Popsat zásady první pomoci při úrazech způsobených při práci s motorovou pilou	Ústní ověření
i) Provést provozní kontrolu bezpečnosti motorové pily a předvést startování	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Seřizování, ošetřování a údržba motorové pily

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat části motorové pily a vyjmenovat přehled nejčastějších poruch a jejich odstraňování	Ústní ověření
b) Předvést denní údržbu dle návodu výrobce (vnější očištění pily, vyčištění vzduchového filtru, prostoru kolem spojky a brzdy řetězu, obrácení a vyčištění vodící lišty a mazacích otvorů), včetně údržby řezací části	Praktické předvedení
c) Předvést týdenní údržbu dle návodu výrobce (30 – 40 provozních hodin – zkontrolovat startovací zařízení, očištění, kontrola a seřízení zapalovací svíčky, odstranění otřepu hran lišty a namazání ložiska bubnu spojky, očištění žeber válce a ventilátoru)	Praktické předvedení
d) Předvést měsíční údržbu dle návodu výrobce (160 – 180 provozních hodin – vypláchnutí benzínové a olejové nádrže, propláchnutí nebo výměna sacích filtrů, čištění ochranné mřížky proti jiskření či sítě lapače jisker výfuku)	Praktické předvedení
e) Vyplnit záznamy o provozu motorové pily, včetně záznamů o provedených opravách a kontrolách	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příčné přeřezávání motorovou pilou

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit pracoviště s ohledem na BOZP, rozvalit skládku a zajistit zamezení samovolného rozvalení	Praktické předvedení
b) Předvést příčné přeřezávání slabšího i silnějšího dříví, než je délka vodící lišty motorové pily	Praktické předvedení
c) Popsat způsoby příčných řezů s ohledem na tahovou a tlakovou stranu dříví a předvést jeho přeřezávání	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat způsob vyjmutí sevřené řezací části motorové pily z řezu	Ústní ověření
e) Předvést následnou manipulaci s dřívím bez a s pomocným náradím	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Výřez nežádoucích dřevin a křovin motorovou pilou

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést zadaný výřez nežádoucích dřevin a křovin pod elektrovedy, podél cest, mimo lesní porosty apod. při dodržení zásad BOZP	Praktické předvedení

Toto kritérium je třeba splnit.

Těžba dříví motorovou pilou do průměru 15 cm na pařezu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat vhodné pracovní postupy při těžbě dříví s ohledem na specifické klimatické vlivy, terénní vlivy, technické vlastnosti dříví a druh dřeviny	Ústní ověření
b) Vysvětlit význam a definovat parametry zářezu, hlavního řezu a nedořezu a popsat praktické použití při kácení stromů do průměru 15 cm na pařezu	Ústní ověření
c) Připravit pracoviště s ohledem na BOZP, určit směr pádu a předvést směrové kácení stromů	Praktické předvedení
d) Předvést zadané odvětvení a krácení slabých kmenů do 15 cm na pařezu na výřezy	Praktické předvedení
e) Popsat používané náradí při těžbě dříví a jeho využití	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vyhotovování výkazů o práci s motorovou pilou a měření dříví

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést měření a adjustaci rovnaného dříví	Praktické předvedení
b) Stanovit objem dříví v prostorových metrech (prm) a v m3	Ústní ověření
c) Vyplnit pracovní výkazy	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Současně musí být uchazeč seznámen s požadavky souvisejícími s ochranou životního prostředí. Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_p.aspx?id_jp=8&kod_sm1=43).

U kompetence *Těžba dříví motorovou pilou do průměru 15 cm na pařezu* kritérium hodnocení ad e) se používaným náradím při těžbě rozumí: lesnická lopatka, klínky do řezu, háček, vynášecí kleště a obracák.

Zkouška proběhne ve dvou částech, a to v praktické a teoretické. Teoretickou i praktickou část je nutné absolvovat v lesním porostu a na lesním skladu, případně i pracovišti s přiměřeným technickým zázemím (dílna, přístřešek apod.), kde je možné ověřit uvedené znalosti a dovednosti práce s motorovou pilou. Při ověřování splnění kritérií formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů, jakož i ke kvalitě, časovému hledisku zvládnutí předváděných operací a dodržování platných norem a legislativních požadavků.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oborech zaměřených na lesnictví, zemědělství nebo zahradnictví a alespoň 5 let odborné praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti související s prací s motorovou pilou, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- Střední vzdělání s výučním listem v oborech zaměřených na lesnictví, zemědělství nebo zahradnictví a alespoň 5 let odborné praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti související s prací s motorovou pilou, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- Vyšší odborné vzdělání v oblasti lesnictví, zemědělství nebo zahradnictví a alespoň 5 let odborné praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti související s prací s motorovou pilou, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.
- Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na lesnictví, zemědělství nebo zahradnictví a alespoň 5 let odborné praxe jako osoba odpovědná za činnosti v oblasti související s prací s motorovou pilou nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo praktického vyučování nebo odborného výcviku vyučujícího práci s motorovou pilou, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o autorizaci.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Pracoviště umožňující rozsahem a strukturou provedení zkoušky při splnění bezpečnostních a hygienických předpisů pro danou činnost, dopravní prostředek k přesunům na pracoviště
- předepsané osobní ochranné pracovní pomůcky (OOPP)
- lékárníčka
- motorová pila, pohonné hmoty, nářadí k údržbě morové pily, lesnická lopatka, klínky do řezu, háček, vynášecí kleště, obracák, měřicí pomůcky, lesnické křídly
- návod k obsluze motorové pily
- formuláře pro vedení záznamů o mechanizaci, pracovní výkazy, psací potřeby
- záznamové archy pro sledování a hodnocení postupu plnění úkolů

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO. Rovněž se nezapočítává doba na seznámení s požadavky na ochranu ŽP.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 4 až 6 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro lesní a vodní hospodářství a životní prostředí, ustavená a licencovaná HK ČR a SP ČR a AK ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Hanušovická lesní, a. s.

Hradecká lesní a dřevařská společnost, a. s.

Ing. Milan Hron

LESMA, spol. s r. o.

Lesy Jedlí, s. r. o.

Střední škola hospodářská a lesnická, příspěvková organizace

Vojenské lesy a statky ČR, s. p.